

Legendarische boombundel of functionele kolommen?

'We willen mooie verhalen graag geloven, maar er is ook nog zoiets als wetenschap'

Het is een aansprekend idee: landschapsarchitecten zoals Zocher zouden bundels hebben geplant met soms meer dan twintig bomen in één plantgat, waaruit binnen decennia een boom groeide die eruit zag als eeuwenoud. Landschapsontwerper Michel Vedder vond er een voorbeeld van en deelde dat via LinkedIn: 21 gebundelde beuken in één stam. Maar klopt het wel?

Auteur: Hanneke Tax

In een post op LinkedIn vertelt Vedder een fascinerend verhaal over samengestelde of gebundelde bomen op oude landgoederen en buitenplaatsen: 'Tuinarchitecten als bijvoorbeeld Zocher lieten meerdere bomen in een plantgat zetten. Ze vergroeiën met elkaar en vormen één boom. Aan de stamvoet kan je vaak het oorspronkelijke aantal stammetjes herkennen.' Er zijn enkele foto's van omgezaagde bomen

Omgezaagde stam die is samengesteld als bundel?
Foto: Michel Vedder

fenomeen aan de buitenkant juist niet per se kunt zien: 'In het bijzonder bij taxus kun je dat ook op natuurlijke wijze terugvinden. Wanneer de boom ouder wordt, zie je daar aan de bui-

'Dat het schors naar binnen steekt is geen onbekend verschijnsel bij oude bomen'

tenkant niks meer van.' De foto en beschrijving lijkt volgens hem eerder op 'de eerste stap in het vormen van functionele kolommen als overgang naar de veterane fase.'

Functionele kolommen

Het vormen van functionele kolommen is ook interessant. Voor wie hier meer over wil lezen verwijst Peeters naar een Engelstalige publicatie van D. Lonsdale (2013): 'The recognition of functional units as an aid to tree management, with particular reference to veteran trees.' *Arboricultural Journal: The International Journal of Urban Forestry*, 35(4), blz. 188 - 201.

Eén of meer kernen

Om een wat helderder beeld te krijgen over het fenomeen bomenbundel laat dendrochronoloog Petra Doeve van bureau BAAC haar licht schijnen over de kwestie: 'Deze boom (op de tweede foto, red.) is één boom en geen boeket van bomen. Tenminste, dat zie ik aan het jaarringenpatroon. Als er sprake is van een boeket

van vergroeide stammen, dan zul je meerdere concentrische patronen met meerdere kernen moeten herkennen. In dit geval is er één kern met een uitwaaiend en golvend jaarringpatroon aan de buitenkant van de stam zichtbaar. Dat het schors naar binnen steekt is geen onbekend verschijnsel bij oude bomen, maar een gevolg van onder andere het gewicht van de stam waardoor cambiumactiviteit onderin de stam nabij de grond niet overal rondom gelijkmatig actief blijft.'

Geen bomenbundels ...

Daarmee is nog niet bewezen dat er geen bomenbundels op landgoederen of in parken staan. Maar op deze foto's zijn ze in elk geval niet te zien. Misschien kent een van de lezers van Boomzorg er voorbeelden van. Of het is zoals Richard Zweekhorst, beheerder van groen erfgoed en 'tuinbaas' bij Kasteel De Vanenburg het formuleert: 'Tuinhistorie gaat ook vaak hand in hand met de mooie verhalen die we zo graag zelf willen geloven. Maar er blijft ook iets als wetenschap en simpele biologie.'

... of toch?

In een reactie op dit artikel online vertelt Henk van Netten: 'In de pastorietuin van Blijdenstein staat een Apostelboom, naar wij aannemen twaalf rode beuken in één gat. Vergelijkbare bomen zijn ook te vinden bij de pastorieën van Berltsum, Wijckel, Tzummarum en Voorst. En op de begraafplaatsen van Lutten en Grolloo (en tot 2019 ook in Wilhelminaoord). Verder staat er eentje in het Cantonspark in Baarn en is er recent één gekapt in Ramswoerthe, Steenwijk.'

We moedigen geïnteresseerde lezers aan om op inspectie te gaan en te zien of er bij de hier genoemde bomen inderdaad sprake kan zijn van boombundels. We kijken uit naar de bevindingen.

Deze foto laat een stam zien die uit 21 gebundelde beuken bestaat. Of toch niet? Foto: Michel Vedder

bijgevoegd, waaraan zou je kunnen zien waar de stammen hebben gezeten: 'De schors is ver naar binnen gegroeid. Wel hebben de verschillende stammetjes samen één kern gevormd.'

Meerdere kernen

Het is een mooi idee, misschien wel te mooi om waar te zijn. Dat vindt in elk geval lector boombeheer bij Odisee (Vlaanderen) Wim Peeters in een reactie: 'Dat er verschillende bomen in een plantgat geplant zijn, kun je hier eigenlijk niet aan zien. In principe kun je dat in de kern van de boom zien. Je moet dan meerdere kernen vlak bij mekaar kunnen vinden.' Op de foto zien we echter één kern in het midden van de afgezaagde stam. Peeters voegt nog toe dat je het

